

Съюзът на лесовъдите в България
Ви пожелава весела Коледа
и щастлива Нова година!

Витория
Сръбска Йордан ДАМЯНОВ

Българска

ISSN 1312-7055

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

Брой 5 (89), год. XVIII, декември 2022 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България взе важни решения

На 6 декември е проведено заседание на УС на Съюза на лесовъдите в България. С минута мълчание и ставане на крака бе почетена паметта на починалите през тази година колеги, членове на СЛБ. По дневния ред на заседанието бе приет отчет за дейността и отчет за изпълнение на бюджета на Съюза за 2022 г. и проект за бюджет за 2023 г., които да бъдат предложени за приемане от Общото събрание на СЛБ. На основание на чл. 18, ал. 1 и при условията на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от Устава Управителният съвет на Съюза на лесовъдите в България взе решение за свикване на Общо събрание на

сдружението на 9 март 2023 г. (четвъртък), като бе определена норма на представителност в Общото събрание. Бе взето решение Регионалните съвети на СЛБ в периода от януари до 24 февруари 2023 г. да организират и проведат отчетно-изборни събрания във всички дружества и да се предложат делегати на ОС и членове на УС на СЛБ до 24 февруари 2023 година.

В съответствие с изискванията на чл. 17, ал. 2 и чл. 20, ал. 2 от Устава на СЛБ нормата на представителство в състава на Общото събрание трябва да включва всички членове на Управителния съвет, които да са делегати, плюс още 1 делегат за организации с до 150 членове и още 2 делегати за организации с над 150 членове. Поканата до избраните за делегати на Общото събрание да бъде изпратена по електронната поща чрез председателите на Регионалните съвети на СЛБ и да бъде публикувана на страниците на Държавен вестник и вестник „Българска гора“.

В обсъжданията, станали на заседанието, бяха дискутирани най-важните въпроси от дейността на СЛБ през 2022 година. Бе прието да се направи преглед на членовете на Съюза и отчитането на членския внос. Отново бе поставен въпросът за самостоятелно горско ведомство и за ролята на СЛБ в този процес. Възприето бе проекти като „Горичка в количка“ да продължат, като се предложи на всички държавни предприятия да закупят фургони и да се продължи кампанията за работа с децата и подрастващите. Един от поставените въпроси бе за неравенството при определяне на повишаването на заплатите, особено на лесовъдския персонал, който изкарва приходите.

Управителният съвет взе решение да предложи на ОС на

СЛБ да вземе решение за участие в учредяване на Национална браншова организация, да приеме текста на Подписка на КТ „Подкрепа“ за промени в Кодекса на труда, Закона за горите и Кодекса за социално осигуряване, да подкрепи Декларацията и Позицията на СЛБ за самостоятелно горско ведомство, да приеме текста на Декларация за публичните функции на държавните горски предприятия в Закона за ПП и да подкрепи текста на Декларация против ограничаването на възобновителните сечи в зрелите гори.

Даден бе мандат на представители на Съюза на лесовъдите в България в работните групи: За усъвършенстване на националните стандарти за горска сертификация, за обсъждане на проекта за Националната стратегия и политика за развитие на горското стопанство 2021 - 2030 г., за промени в Закона за горите (от 2011 г.) и подзаконната нормативна уредба. Последното се отнася за промени в Наредбата за възлагане на дейности, което ще се наложи след евентуални промени в Закона за обществените поръчки, необходими за прилагането на Плана за възстановяване и устойчивост, в Наредби № 5, 8 и 18. Подготвят се промени в Наредбата за униформеното облекло, в които представители на Ръководството на СЛБ ще вземат участие.

За организационен секретар на Съюза бе избран инж. Емил Кирилов Ракъджиев - член на УС на СЛБ, а инж. Боян Младенов Бояджиев бе освободен с благодарност за неговата дейност и положените усилия.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Предстои ни изпълнена с предизвикателства нова година

Уважаеми колеги, членове на СЛБ, колеги лесовъди, приятели на нашата професия, за ръководството на СЛБ е голяма чест и удоволствие да Ви поздравя с приближаващите Коледни и Новогодишни празници! С пожелания за здраве, много радостни и щастливи мигове в семействата, които да изпълват с увереност делничните дни и да ни позволяват да изпълняваме с гордост професионалния си дълг за опазване и умножаване на зеленото богатство на България!

В предстоящата година ще се наложи да се справяме с нови предизвикателства. Нека да продължим да постъпваме достойно и отговорно, за да сме истински продължители на делото на нашите предшественици. Предстои ни отчетно-изборна кампания, която трябва да проведем отговорно и в съответствие с традициите. Появила се в началото на ХХ в. организацията на българските лесовъди с много трудности подпомага създаването на службата за залесяване и възстановяване на горите и борбата с ерозията, полага началото на борбата срещу незаконното изсичане и разпродаване на националното горско богатство. Първите лесовъдски сдружения - „Българско горско дружество“ (1897 г.) и „Лесничейска дружба“ (1899 г.), съществуват за кратко време, но с основание се смятат за пионери и радатели за създаване на националната лесовъдска организация. Дружеството на българските лесовъди е основано на 20 април 1909 г., като на 23 - 25 април 1910 г. обсъжда най-неотложните въпроси за горите тогава: горското законодателство, целите на горското стопанство и обединяване на лесовъдите за защита на техните права и професионални интереси. Издава дружествен печатен орган - списание „Горски преглед“, първият брой на който излиза през 1910 година.

Натрупаният опит на нашите предшественици в справяне с предизвикателствата ни задължава в трудните времена, в които живеем, да намерим още повече сили и енергия да защитаваме ежедневно честта на професията. Да откриваме пред обществото богатството на нашата професия и да развиваме своята работа с децата и подрастващите. Да се справяме с непрекъснато нарастващите посягателства върху горите и дивеча. За съжаление, понякога и с участието на наши колеги, което закономерно предизвиква негативното отношение на обществото и хвърля сянка на професионалните успехи, постигнати през годините. Решаването на проблемите неизбежно минава през правилното им формулиране, откриване на причините и предприемане на съответните мерки и действия.

Преобладаващото мнозинство от колегите са честни труженици, които ежедневно влизат в храма на Българската гора. Повечето през годините са участвали непосредствено в създаването на над 18 млн. дка нови гори и заслужават адмирации. Редно е не само в нашия вестник „Българска гора“, но и в другите медии да имат адекватно място и поле за представяне на постиженията на лесовъдската професия, възприемана от мнозинството като кауза. Защото лесовъдската професия защитава високи духовни ценности и разбира се за чест, морал, етика и достойнство в служба на националното горско богатство на България не само за сегашното, но и за бъдещите поколения.

Нека да ни е честта и по-успешна Новата 2023 година!

Проф. Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Инж. Емил Ракъджиев - е новият организационен секретар на СЛБ

Роден е на 08.01.1956 г. в София. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1978 година.

До 1993 г. работи в ГС - Трън. През 1993 - 1995 г. е експерт във фирма „Черни връх“ ЕООД и Горска семеконтролна станция - София.

През 1996 г. постъпва в централното горско ведомство в отдела по стопанисване на горите, където работи до пенсионирането си.

Участвал е в подготовката на проектите за подзаконната нормативна уредба - Правилника за сечите (1997), Правилника за прилагане на Закона за горите (1998), Наредба № 33 за сечите в горите (2005), Наредба № 8 за сечите в горите (2011), и Закона за горите (2011).

Автор е на редица статии в сп. „Гора“ и в „Българска гора“.

Бил е зам.-председател на СЛБ, член е на Управителния съвет.

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България през 2022 г.

Позволявам си накратко да отбележа резултатите от дейността на СЛБ през 2022 г. и напредъка в постигането на поставените в Мандатната програма цели. Подробна информация за направеното е публикувана на интернет-страницата на Съюза и в нашия печатен орган - вестник „Българска гора“.

СЛБ и отстояване на провеждането на дългосрочна научно-обоснована горска политика

В тази дейност имаше един основен акцент - работата на представителите на СЛБ в оценка на изпълнението на Националната стратегия и политика 2013 - 2020 г., както и новата Стратегия до 2030 година. Предстои обсъждане и на промени в Закона за горите. Поради вече готови и внесени в Народното събрание промени в Закона за обществените поръчки, които се очаква да бъдат приети, за да се осигури приложението на Плана за възстановяване и устойчивост, предстои приемането на промени в Наредбата за възлагане на дейности в горите. На заседание на Работната група подкрепихме виждането засега да се предложат най-належащите промени в Наредбата, които се отнасят до добива на дървесина и продажбата ѝ от ДГС и ДЛС, за да бъде осигурено провеждането на първата тръжна сесия за продажба на дървесината от държавните гори, като тя да се продава от склад. След приемането на промените в ЗОП ще бъде формирана работна група, която да предложи цялостни промени в Наредбата поради очакваното изискване възлагането на всички дейности да се извършва по ЗОП.

Активно беше участието на наши представители в работата за обсъждане на промените в Националния FSC стандарт на България. На заседание на Управителния съвет приехме решение да подкрепим въвеждането и на националния стандарт за Паневропейска горска сертификация, за да се създадат условия на конкуренция при сертифицирането на горите. Спазваме принципа, възприет от ръководството на Съюза, винаги да се заема принципна позиция, като промените се обсъждат широко и да се спазват изискванията на професионализма и лесовъдската етика и морал. Няма обективна причина да не се постъпва така и в бъдеще.

СЛБ и работа по утвърждаване на авторитета на организацията

Ръководството на СЛБ има активна професионална позиция в работата с ръководството на МЗМ, ИАГ и ДП по всички въпроси по устойчивото развитие и умножаването на горското богатство на България. Нещо повече, с членовете на УС инж. Валентин Чамбов - зам.-министър, и инж. Стоян Тошев - изпълнителен директор на ИАГ, имаме възможност да влияем на решенията и на дейността на Министерството на земеделието, отнасящи се до политиката в горите, което повишава авторитета на СЛБ. Така е и в някои регионални съвети, с неуморна работа на хората по места в РДГ, ДП, в ДГС/ДЛС и ДПП. Ръководството на Съюза желае да продължи да поддържа по-близки, а още по-добре - и непосредствени контакти, с регионалните структури и дружествата по места. Трябва да полагаме непрекъснати усилия колегите в регионалните дирекции по горите и в държавните предприятия и техните поделения да поддържат добри колегиални отношения, като се търси професионален подход и се спазват изискванията на закона и правилата на лесовъдската етика. За да продължи традицията и да

затвърди високото доверие, СЛБ проведе процедурата за избор на „Лесовъд на годината“ за 2021 г. Назначената със заповед на председателя на СЛБ Централна комисия, след като разгледа постъпилите предложения от 8 дружества на СЛБ за общо 18 лесовъди и съобразявайки се с утвърдения ред и критерии за определяне на съответните номинации, определи за носител на приза „Лесовъд на годината“ за 2021 г. инж. Цветко Водев - зам.-директор на РДГ - Пазарджик, и член на УС на СЛБ. За подгласници бяха определени инж. Стефка Димитрова - старши лесничей в ДГС - Осогово, инж. Ангелина Янева - зам.-директор на ДГС - Провадия, и инж. Антони Тодоров - зам.-директор на ДГС - Маджарово. За носител на приза „За цялостен лесовъдски принос“ бе избран д-р инж. Любчо Тричков - началник на отдел в ИАГ. Приза „За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“ получи инж. Стефан Шулев - директор на НППГС „Христо Ботев“ - Велиград.

На основание на решение на ОС от 11.03.2022 г. двамата горски служители от ЮЗДП - Антон Христов Гръбчев и Валери Йорданов Димитров, загинали при пожар при изпълнение на служебните си задължения през 2021 г., бяха удостоени посмъртно с приза „Лесовъд на годината“ за 2021 година. По случай 90-та годишнина на инж. Цветанка Милошева-Савова - бивш служител на ДГС - Радомир, бе връчена „Почетна награда за дългогодишна служба в полза на българската гора“. Наградите бяха връчени на тържественото откриване на Седмицата на гората през април 2022 г., проведено в парковото пространство на Лесотехническият университет. Подробна информация и интервюта с наградените бяха публикувани на страниците на в. „Българска гора“ и сп. „Гора“, както и на интернет-страницата на СЛБ.

На заседание на УС и на ОС на СЛБ бяха обсъдени и приети категорични становища относно самостоятелност на горското ведомство и за защита на професионализма, лесовъдската етика и морал. В тази насока особено важна бе работата със синдикатите и с други НПО. Имаше активно участие в дискусия за единно самостоятелно горско ведомство, в кръгла маса и в Националната научно-практическа конференция по проблемите в горския сектор, свързани с добива и преработката на дървесината. Като най-активни в това отношение бяха сдруженията на преработвателите на дървесина в Троян и област Благоевград, вкл. с протести, стачки и блокиране на пътни артерии.

Позиция на СЛБ по наводненията в Карловско

Сериозни дискусии и много полемика предизвикаха наводненията в околностите на Карлово, в селата Богдан, Коларово и Слатина, особено за да се опровергаат твърденията, че сечите са причина за природното бедствие. Трябва да заявим, че получихме подкрепа от цялото ръководство на МЗМ, от Института по география на БАН, които доказаха, че при над 200 л/м² за едно денонощие дори залесяванията не могат да удържат почвата и тя заедно с дърветата се озова в населените места.

СЛБ и кадрови промени в горската система и защита на колегията

Особено напрежение през настоящата година всяват в колегията кадровите промени в някои от РДГ и особено в ДПП и техните териториални поделения. Управителният съвет на свое заседание обсъди и прие принципна позиция за спазва-

не на закона. За съжаление, тежко се отразяват на имиджа на професията шумно огласените обвинения за единични случаи на участие на колеги в лобизъм и политически и икономически зависимости, в корупционни практики и т.н. А когато сигналите за такива случаи се огласяват открито пред медиите, без да се подадат по приетия ред и практика, включително от депутати, от бивш изпълнителен директор на ИАГ, става още по-тежко. Тежко недоказаните обобщения, че цялата колегия е свързана с престъпността, че едва ли не всяко нарушение или престъпление е задължително с участие на колеги. Професията ни се превръща в поле на личностно надделяване и противопоставяне, оповестяване на съмнения или клоки за нарушения, принуждаване на колеги да свидетелстват в полза на „силните“ на деня, след което да се отказват да свидетелстват за безспорни нарушения. Вероятно това е от господството на страха да не си изгубят работата. Но проблемите ескалират, стават като снежна топка и поляризира колегията. Когато има доказани нарушения обаче, ние подкрепяме предприемане на незабавни мерки. Но трябва да се отбележи, че разследването и делата по някои от случаите продължават в години, а голяма част от обвиненията не се доказват с факти в съда. Опитите да се противопоставим срещу порочната практика да се огласяват непроверени и недоказани факти не успяха. Неприятен е фактът, че няма механизъм, по който да защитим колегите, за да се възстанови доброто им име, ако изнесените факти не се докажат, както и това на професията. Трябва да се отбележи, че настоятелността ни, макар критикувана от някои колеги и заинтересованите страни, бе причина да бъдат направени уверени стъпки в посока на прозрачност и откритост, за намиране на работа на уволнените и преместени колеги, но за съжаление не винаги успяваме и губим подготвени хора, които напускат професията. По-тежкото обаче е, че от единични случаи се прокламира разбирането, че всички лесовъди са корумпирани и са свързани с политически или икономически зависимости. Много трудно се противопоставяме на това, особено когато обвиненията са неоснователни. Тежко е и наследството от дълбоки междуличностни конфликти, които се активират през определен период от време и в които трудно може да се вземе страна. Може би е необходимо непрекъснато да се връщаме към правилата за лесовъдска етика, приети при възстановяването на СЛБ през 1990 година.

СЛБ и повишаване на имиджа на лесовъдската професия

В областта на продължаване на усилията за по-добра видимост на дейността на СЛБ и за подобряване на информираността и интерактивната връзка с членовете на организацията и с цялата лесовъдска колегия. Страница на Съюза в Интернет се поддържа в новия дизайн, заслугата за което продължава да е изцяло на зам.-председателя на СЛБ д-р инж. Анна Петракиева. Създаде се добра възможност да се получава информация за проекти и промени в нормативната база, както и в стратегическите документи за управление на горското стопанство у нас и в Европа. Страницата служи предимно за информация, което не е маловажно, но би ни се искало да се ползва интерактивно - за дискусия, поставяне на въпроси или споделяне на мнения, каквато бе целта на създаването ѝ.

В продължение на традицията успяхме със спонсорство да издадем и разпространим календар на

СЛБ за 2023 година. С финансовото съдействие на ЮИДП - Сливен, да организираме произвеждането на 77 бр. от „Почетен знак на СЛБ“, които ще са достатъчни за следващите 10 години.

Продължи работата за популяризиране на историята и традициите на горското дело у нас. Основен инструмент е издаването на вестник „Българска гора“. Въпреки трудностите броеве на вестника стигат до абонатите. Адмирации заслужават главният редактор инж. Богдан Богданов, колегите от редакцията на сп. „Гора“, Редакционния съвет и секретарят на СЛБ инж. Боян Бояджиев. Намалихме тиража на вестника на 1000 броя, защото цените на услугите по печат и разпространение се увеличават.

Продължаваме традицията във всеки брой на в. „Българска гора“ да се представят нови книги, да се отбелязват кръгли годишнини на колеги, които са допринесли и продължават да допринасят за издигане на авторитета на лесовъдската професия, на образованието, на науката и на изследванията в областта на горското стопанство. През тази година адмираторите издаването на книгата на д-р инж. Николай Стоянов, д-р инж. Светозар Михайлов, доц. д-р Янчо Найденов и проф. Николай Колчовски „Гори, общество, природа, опазване на околната среда“.

Бе продължена традицията да се подкрепят дружествата на лесовъдите ветерани, в което съществен принос има зам.-председателят на Съюза инж. Севдалина Димитрова. Най-активни през годината бяха ветераните от София, които освен ежемесечните си срещи успяха да се организират и с финансовата подкрепа на ЮЗДП посетиха о. Тасос, където се запознаха със състоянието на горите на острова. Софийското дружество на ветераните проведе през декември в ДЛС „Витошко - Студена“ и традиционната си среща за честване на своите юбилари. Ветераните от Благоевградска област организираха годишната си среща в Банско, в която по традиции участва и Пазарджишкото ветеранско дружество. В празнична обстановка бяха отбелязани кръгли годишнини и наградени членовете на Дружеството.

УС на СЛБ продължи инициативата за Седмицата на гората да се почиства и обновят паметните знаци - чешми, плочи и паметници на бележити лесовъди, за което колегията е информирана. И тази година преди откриването на Седмицата на гората бе направено поклонение и поднасяне на венци и цветя в знак на признателност към лесовъдите, отдала живота и делото си за Българската гора.

Добрите практики за откриване на същността на нашата професия би възстановило доверието на обществениостта към високопатриотичната и хуманна дейност на лесовъдската колегия в опазване и умножаване на горското ни богатство. Адмирации за колегите горски педагози, които продължават да развиват своята дейност с голям ентузиазъм и отдаденост. Използвайки различни похвати, чрез които се изостря сетивата на децата за възприемане на гората, лесовъдите достигат и до сърцата им, като по този начин събуждат любопитството и любовта им към природата. Децата и техните учители с желание се връщат отново при своите горски учители, за да опознаят още по-добре горите и тяхното растително и животинско разнообразие.

СЛБ и международен авторитет на организацията

Продължиха усилията за укрепване на международния авторитет на СЛБ. Най-важното събитие през годината бе XXIV годишно събра-

ние на ръководството на Съюза на европейските лесовъди, което се проведе на 8 - 12 юни в гр. Туусула, Финландия. Съюзът на лесовъдите в България бе представен от д-р инж. Анна Петракиева - зам.-председател на СЛБ и вицепрезидент на СЕЛ (подробна информация за събитието е поместена на страниците на в. Българска гора).

Същественото е, че след предварително обсъждане на заседанието на ОС на СЛБ (март 2022 г.) в края на срещата във Финландия д-р инж. Анна Петракиева от името на ръководството на СЛБ е отпратила покана следващият конгрес на СЕЛ през 2025 г. да се проведе в България, което е прието радушно от всички присъстващи делегати. Предстои ни официално да представим кандидатурата на България на срещата на ръководството през 2023 г. в Швеция.

Организационно състояние на СЛБ

Необходимо е да се обърне особено внимание на работата в дружествата по места, както и на регионалните дружества. Най-тежкият проблем е нередовният организационен живот в дружествата. Много са причините за това, но практиката да се обсъждат всички важни за колегията въпроси трябва да се възстанови. По този начин ще се повиши авторитетът на Съюза, ще натезжат мнението и силата му. Но ни трябва лична мотивация и желание да обсъждаме открито и да споделяме проблемите. Трябва да се активизира дейността на дружествата на СЛБ по места, особено на тези, които обединяват работещи в системата колеги, да се потърсят и открит важните за тях въпроси, на които своевременно и изпреварващо да се търсят решения. Повдигнатите от дружествата въпроси позволиха на ръководството на Съюза да ги постави пред ръководителите на Изпълнителната агенция по горите или на държавните предприятия. Това са възможностите на СЛБ - да постави на най-високо равнище нерешените проблеми вътре в системата и да се търсят решения, но не чрез медиите, а директно в контакт с ръководствата на съответното горско ведомство.

Ръководството на СЛБ през март т.г. е провело заседание на Общото събрание, на което бяха приети решения по най-важните въпроси от дейността на Съюза. Финансовите възможности не са достатъчни за провеждане на повече заседания на УС и на ОС, както и за изнесените заседания в отделните региони, което е практика в предишни години.

В заключение, колеги, искам да благодаря на всички вас - членовете на УС на СЛБ, зам.-председателите на СЛБ д-р инж. Анна Петракиева, инж. Борис Господинов и инж. Севдалина Димитрова, за приноса им в дейността на СЛБ, без който тази дейност нямаше да е толкова богата и успешна. Благодаря на инж. Боян Бояджиев - секретар на СЛБ, който независимо от трудностите със старание, настойчивост и умение се стреми да доведе всяка дейност до успешен край.

Уважаеми колеги, критериите ни трябва да са високи и изискванията да отговарят на желанието и очакванията на обществото за подобряване на резултатите от дейността на лесовъдската колегия в нейните усилия по опазването и умножаването на горското богатство на България за бъдещите поколения.

Юндола, 06.12.2022 г.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Четиво за политици**Отново за „изсичането“ на горите**

Мине се не мине месец-два, и някой подхваща темата за изсичането на горите. Един за горите в планините, друг - в равнините, трети - край реките и т.н. Сега тази тема се засили отново.

Повод имаше достатъчно силен и, както се оказа, достатъчно силно преекспониран. Изгледах много репортажи и чух много коментари по повод на водното бедствие в Карловско. Някои от тях бяха много професионални и дадоха ясна картина на бедствието.

Всички търсеха „незаконни сечи“. Оказа се, че такива няма. Нарушаване на правилата при извършване на сечите също се проверяваха. В гората винаги ще ги намерите, защото и сто мнения да потърсите за една гора, сто различни мнения ще получите. Някой пън е отсечен на няколко сантиметра по-високо, намачкан подраст и обелени дървета при извоза на дървесината, неправилно събран или разпръснат отпад при сечта и други. Може да има и нещо по-сериозно, но това не е предизвикало бедствието, а просто тези констатации имат своите административни последици.

Не може да се отрече, чух, че на места се наблюдават незаконни сечи, но те са подобни на домашните обири, кражбата на коли, обирите на банки - все действия извън закона. Гората е лесно достъпна, защото има много входове и много изходи, а и ключове и катинари няма, за да я заключиш.

Видяхме изоставени, гъбясали и изгнили части от дървета. Да, някой не си е свършил работата, но и това не е предизвикало бедствието. Тези големи дървета няма как водата да ги „добута“ до доловете, защото в своя зародиш водният отток е слаб и повлича по-дребната дървесина - клони и върхове на пречупени, престарели дървета, както и млади, потиснати под склопа на гората (короните), и изсъхнали дървета.

Тук е мястото да спомена, че органите, отговорни за опазването на околната среда, наложиха правила, които предвиждат да се изоставят до 10 м³ сухи и гниещи дървета и да не се сече в ивицата от 15 м край деретата. Точно от там набралата сила водна стихия е отнесла малки и големи дървета, клони, камъни, пясък и какви ли не още боклуци в селата.

Какво означава „изсечена гора“? Има точна и ясна законова дефини-

ция - параграф 1 от „Допълнителни разпоредби“ към Правилника за прилагане на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд. „Изсечени гори“ са тези, които вследствие на извършени сечи представляват невъзобновени площи, лишени от горскодървесна растителност, или площи с горскодървесна растителност до 30 на сто, към момента на възстановяване правото на собственост върху тях“.

Това е. Всичко друго е манипулация и насаждане на вина на хора, които не са виновни за подобно нещо.

Българските лесовъди не „изсичат горите“. Те си вършат работата - кой по-правилно, кой с малки кусури, но при всички случаи с цел да направят гората по-здрава, по-устойчива, по-производителна, по-ползена за хората.

Напоследък протичат дебати, в които се дискутира забраната на възобновяването на горите над 100 г. и в санитарно-охранителните зони, определени за опазване на водите за питейни нужди.

По-голямо нехайство, меко казано, към съдбата на гората от това няма. Същата тази нестопанисвана гора ще започне да загива, да пада върху земята и лека-полека, неусетно за всички, да предизвика ново наводнение.

Старите професори по лесовъдство още преди повече от 300 г. са

разбрали, че за да бъде устойчива една гора, тя трябва да се стопанисва устойчиво във времето. Те са предложили, най-общо казано, два основни метода за управление на горите. Първият от тях е по принципите на „вечната гора“, при която в обхвата на едно насаждения са налични дървета от различни възрасти, височини и диаметри, така разположени в това насаждение, че през определен период от време да се отсичат относително равни количества дървесина. Незапознатите никак няма да харесат такава гора, защото тя не прилича на парк с подредени и почти еднакви дървета. Вторият основен принцип е стопанисването на горите като „нормална гора“, което ще рече, че примерно върху склоновете на цялата Стара планина има по равно количество насаждения на една, две, три, сто, сто и двадесет до към сто и петдесет години. Така винаги ще имаме относително здрава гора, едно и също количество дървесина, което ще захранва промишлеността с възобновяем ресурс, постоянен и регулиран воден отток, а ако искаме - и постоянно количество дърва за горене.

Когато една гора се остави на произвола на съдбата, тя рано или късно пак си отива. Може да не е в нашия живот, но във всички случаи в живота на нашите наследници. После пак ще стане гора, но по-трудно.

Първо къпинаци и трънаци, и след време - гора. Така е, но със съответните загуби. Несеченето на гората може да стане по-вредно от прекомерно силното ѝ сечение.

Младите гори произвеждат повече кислород, повече свежест, повече и по-качествена дървесина, която няма алтернатива като възобновяем източник във всяка област от човешкия живот.

Трябва да се грижим не само за „старите“, но и за младите гори. Имам достатъчно резервати, които са затворени за човешката дейност. Но какво стана с един от тях, когато го изоставихме? Стигна се до пожар и до залесяване. Залесяване с фиданки, които не са от същото място. Няма лошо, политиката на Европейския съюз по намаляване на парниковите газове е насочена към създаване на нови гори - 3 млрд. дървета, но на нови площи, върху които досега не е расла гора. Ще дам няколко числа. В резултат на т.нар. изсичане за времето от 1960 до 2020 г. горите на България са нараснали от 3 189 741 на 4 270 995 ха, запас - от 243,478 на 718,411 млн. м³, годишен прираст - от 6 144 000 на 13 560 000 м³, на един хектар от залесената площ - от 1,9 до 3,48 м³, лесистост - от 28,9 на 35,32 %. Голямо „изсичане“ е паднало! Дано пред тези числа всички „горохулици“ да замлъкнат и да оставят лесовъдите да си вършат работата както трябва.

Два от важните средни показатели за горите са имали своя апогей през периода 2000 - 2010 година. Общият среден прираст е най-голям през 2010 г. - 14 364 000 м³, а средният прираст на един хектар през 2000 г. е 4,00 куб. метра. Една от причините за спада през последните години е увеличаването на площта на горите, в които се ограничават работата по тяхното стопанисване.

С труда на две поколения лесовъди бавно, но уверено насочихме горите на България към по-равномерна възрастова структура. Възстановен е делът на възрастните и е намален делът на най-младите гори. Но с политиката от последните години отново започваме да нарушаваме този баланс, защото няма приток на млади гори.

И понеже от управляващите трудно ще се намери някой, който да излезе смело и да защити работата ни в горите, в хората остава негативното отношение и те ни превръщат в „горска мафия“.

Кого го интересува, че се изсичат гори за строеж на вили, хотели, язовири, електропроводи, газопроводи, водопроводи, магистрали и шосета. Никой не се интересува, защото така ни е по-луксозно да живеем. Разбира се, някои „еколози“ са много чувствителни, когато става дума за писти, лифтове и влекове в планината.

Да се върнем пак на „изсечените гори“. Преди години, когато нашите предшественици са работили в гората, имаше много големи дървопреработващи, мебелни и хартиено-целулозни предприятия, заводи за автобуси и камиони, които се нуждаеха от различни сортименти дървесина за своите производства. А сега какво имаме - дърва за горене, дъски, някое дървено столче, маса.

Добре развита държава се прави с промишленост, с работни места и с добавена стойност. Тази гора, която притежаваме всички, има какво да ни даде, ако я използваме разумно и целесъобразно. Можем да съхраним, като едновременно с това я ползваме. Можем да произведеме мебели, врати, прозорци и още стотици други продукти в български фабрики, като суровината за тях може да я даде българската гора.

Многократно съм писал по темата за наистина изсечените гори. Става дума за 10 % от горите на България - т.нар. гори върху земеделски земи. Писах до съдии и прокурори, до „загрижени за гората еколози“, до министъра на земеделието, храните и горите. Писах до един професор. И дано се намери решителен управник, който да вземе темата „за своя“, присърце, и да свърши малко полезна работа. За държавата е малка работа, но за горите е голяма.

Сечите в тези гори не се предвиждат от горскостопански планове и програми, не отговарят на лесовъдската наука, не се изповядват от лесовъдите, а се раждат в главите на недобросъвестни собственици и ползватели - кметове, политици, стратегически инвеститори и други. Собственици и ползватели на такива земи не се свенят да изсичат площите и да оставят след себе си трънаци и къпинаци, защото се разбра, че тези, които отговарят за законите и за наказване на закононарушителите, просто си затварят очите.

Инж. Илия АНГЕЛОВ

ИАГ е партньор в проект за създаване на условия за разработка на Национална стратегия за кръгова икономика

От началото на септември започна изпълнението на проект „Подпомагане на страните от Централна и Източна Европа при разработване на стратегии и планове за действие за биоикономика“ - SEE2ACT, по програма „Хоризонт Европа“ на Европейския съюз. Проектът е в подкрепа на 10 страни от Централна и Източна Европа (ЦИЕ) за разработването на стратегии за кръгова биоикономика, с договор за подпомагане № 10106028.

В продължение на 3 години - от 1 септември 2022 до 31 август 2025 г. консорциум от 17 държави

от Централна и Източна Европа, сред които България чрез Изпълнителната агенция по горите, ще обменя опит и практики в разработването на планове и стратегии за развитие на биоикономиката. Основната цел е свързана с обмен на знания и въвеждане на иновативни управленски модели, с което ще се даде възможност на страните от ЦИЕ (Унгария, България, Хърватия, Чехия, Полша, Румъния, Словакия, Словения) и извън тях (Гърция, Република Сърбия) да разработят национални стратегии и планове за действие за кръгова биоикономика. Целта е постигане на по-добра информираност и обществена ангажираност и надграждане на практиките на страни с опит - Австрия, Белгия, Финландия, Германия, Холандия, Испания и Швеция.

ИАГ като партньор в проект SEE2ACT е поела задължението да изпълнява следните по-важни

дейности по съответните работни пакети:

- от Работен пакет (РП) 2 „Базисна оценка и картиране“: Базисна оценка на състоянието на биоикономиката в целевите страни от SEE2ACT и конкретно в България; Определяне на критерии за устойчивост и индикатори за ефективност; Оценка на възможностите и концепция с възможни варианти за включване в стратегията за биоикономика.

- от РП 3 „Ангажиране на заинтересовани страни“: Идентифициране на заинтересованите страни; Създаване на национален център (хъб) по биоикономика; Ангажиране на заинтересованите страни чрез националния хъб; Оценка на въздействието.

- от РП 4 „Е-решения за устойчиво управление и зелен преход“: Платформа за е-обучение за насърчаване на развитието на биоикономиката и устойчивото управление;

В2В инструмент, т.е. платформа за сближаване с цел събиране на съответните заинтересовани страни от различни региони/държави от ЦИЕ.

- от РП 5 „Трансфер на знания и изграждане на капацитет“: Изготвяне на Стратегия за трансфер на знания и програма за обучение в областта на биоикономиката; Сближаване спрямо националните особености; Трансфер и изграждане на капацитет; Оценка на създаване на Ръководство в областта.

- от РП 6 „Политика и пътни карти за национални стратегии и планове за действие за биоикономика“: Разработване на общи протоколи и методи за изготвяне на стратегията за биоикономика; Насоки за ново сътрудничество и организации; Разработване на Национални концепции за стратегии за биоикономика.

- от РП 7 „Разпространение и устойчивост на проекта“: Дейнос-

ти за комуникация и повишаване на осведомеността, разпространение и сътрудничество със свързани с биоикономиката проекти; Ангажираност на политиците, вземащи решения, и усвояване на резултатите от проекта. Експлоатация и устойчивост на проекта (ще се осигури устойчивост на резултатите от проекта и след приключването му, в т.ч. чрез поддръжане на уебсайта му, дългосрочно финансиране за платформата и др.). Работен пакет 7 ще разработи целенасочена стратегия за комуникация и разпространение на резултатите от проекта, ще подпомогне обмена на най-добри практики и прилагането на стратегиите за биоикономика и плановете за действие на национално ниво.

За управление и изпълнение на дейностите от съответните работни пакети ИАГ е определила 7-членния екип от свои служители.

Пресцентър ИАГ

Дипломи получиха абсолвенти от випуск 2022 на ЛТУ

По традиция в Аулата на Лесотехническия университет на 27 октомври се проведе тържество, посветено на един от най-светлите и родолюбиви български празници - Деня на народните будители - 1 ноември, и на дипломирането на студентите от випуск 2022 г. (сн. 1).

На официалната сцена и в президентска зала на ЛТУ чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев, зам.-ректорите проф. д-р Милко Милев, доц. д-р Катя Тренчева и доц. д-р Нено Тричков, който бе водещ на тържеството, и Академичният съвет на Университета (сн. 2). Сред офици-

алните гости в залата бяха Ирена Атанасова - народен представител, инж. Валентин Чамбов - зам.-министър на земеделието, проф. Мариела Модева - зам.-министър на туризма, инж. Стоян Тошев - изпълнителен директор, и инж. Димитър Баталов - главен секретар на ИАГ, ректори, зам.-ректори и декани на висши учебни заведения.

Д-р Петър Антов от ФГП изнесе празничното слово, посветено на Деня на народните будители. Емоционално бе приветствието към абсолвентите на проф. Иван Илиев. Ректорът покани присъства-

щите на предстоящото честване на 70-годишнината на Лесотехническия университет, което ще се проведе на 12 януари 2023 година.

Доц. д-р Нено Тричков обяви постигнатите успехи на преподавателите, публикували през годината в списания с „impact factor“, и участниците в конкурса, който стимулира публикационната активност на преподавателите, и отчете резултатите от 18 номинации за годишната „Награда на ректора“.

Двама са преподавателите, които получават академичната длъжност „професор“ - Петър Антов и Димитър Ангелски (ФГП), и двама - „доцент“ - Юрий Димитров (ФГП) и Методи Петричев (ФЕЛА). С научната степен „доктор“ са шестима преподаватели - Красимира Атанасова-Александрова и Боряна Петрова (ФГП), Адриана Маринова, Нина Николова и Евлоги Ангелов (ФГС), Венета Стефанова (ФЕЛА).

Проф. д-р Милко Милев покани абсолвентите да произнесат Галилеевата клетва. Общо 217 завършили в бакалавърска и магистърска степен от випуск 2022, 45 от които с отличен успех. Ректорът проф. Иван Илиев връчи дипломите и награ-

дите на ИАГ на петима пълни отличници на випуска.

Връчването на дипломите продължи по факултети, като за абсолвентите от Факултета по горско стопанство церемонията се състоя пред Мемориала на лесовъда в парковото пространство на ЛТУ, където те получиха дипломите си от ръцете на декана доц. д-р Мариус Димитров.

Дипломантите и преподавателите бяха поздравени лично от зам.-министър Чамбов, зам.-министър Модева и преподавателя по

дендрология в ЛТУ доц. д-р Евгени Цавков.

Изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев връчи дипломите и награди, осигурени от „Андреас Штил“ ЕООД, на петима, завършили с отличен успех специалността „Горско стопанство“. Трима бакалаври - Симона Коева, Елена Канева и Илия Ненов, и двама магистри - Елица Димитрова и Айсел Мустафова, са пълни отличници на Факултета.

FT

Дървесината като енергиен източник - традиция и настояще

Без съмнение най-древният източник на енергия за отопление в историята на човешкото общество е дървесината. Тази енергия е задвижвала и първите промишлени предприятия. Откритията на науката и топлотехниката налагат използването на изкопаемите (фосилни) горива като основен източник на енергия през XIX и XX в. и относителната роля на дървесината като източник на гориво в промишлената икономика постепенно спада. Днес тя се използва главно за отопление на жилищата и като източник на енергия за производството на горски продукти, при което се употребяват отпадъци от дърскорезниците и мебелните предприятия, за да се осигурява енергия за заводите.

Въпреки развитието на различните клонове на енергетиката дървесината си остава един от основните източници на енергия в развиващите се страни, където поне 2 млрд. души разчитат на нея като основен или единствен източник на енергия за домакинства и промишлеността. В развиващите се държави дървата за огрев и дървените въглища задоволяват около 15 % от енергийните потребности. Тези числа обаче прикриват огромните различия между отделните страни. В 40 от най-бедните държави в света дървесината задоволява повече от 70 % от енергийните нужди. Използването на дървесината като енергиен източник не е характерно само за слабо развитите страни и страните в преход, а и за силно развитите промишлени държави. Според ФАО, ЮНЕСКО и други, в страните със много развита дървопреработваща и мебелна индустрия вторичното гориво - трески, талаш, остатъчна целулозна каша, се добива като страничен продукт.

В САЩ заводите за дървесина и шперплат задоволяват най-малко 70 % от енергийните си нужди, а заводите за хартия - повече от половината от своите потребности от собствените си дървесни остатъци и целулозни течности. Тези вторични източници добавят близо 300 млн. т дървесина към онези 200 млн. т в развитите страни, които се употребяват пряко за гориво.

Проучванията на ФАО (1996) показват, че от „цялата дървесна енергия“, получена през 1990 г. в

Европа, 44 % са от първични източници на дърва за огрев, а преработването на странични продукти дава също толкова. Когато се вземат предвид всички тези източници, се оказва, че най-големият дял от употребената дървесина в Европа отива за задоволяване на енергийните нужди - 45 % от общото потребление в региона. В САЩ положението е сходно - само 18 % от дървения материал се сече пряко за огрев, но когато се включат и дървесните отпадъци, дялът на дървесината, използвана за гориво, надхвърля 27 %.

В страните с аристократични традиции - Великобритания, Франция, Белгия, Италия, Германия, Австрия и други, както и за част от българите, камината с пламтящия огън се счита за атрибут на качеството на живота, и домакинствата се явяват сериозен потребител на енергийна дървесина.

В условията на глобализацията и екологичната разруха търсенето на енергийна дървесина, включително и за силно развитите страни, оказва най-силно влияние и недостигът е най-голям в развиващите се страни.

В края на 70-те и началото на 80-те години на миналия век широко се дискутираше тезата, че светът върви към „криза на дървата за огрев“ и предстои остър недостиг. Това твърдение се основаваше на презумпцията, че съществува пряка връзка между добива на дърва за огрев и обезлесяването и че нарастващите нужди от енергийна дървесина ще надвишат възможностите на горите да задоволяват търсенето.

В настоящия момент ситуацията с дърводобива у нас буди тревога. Според статистическите данни има общини, където по програмата за енергийно подпомагане се раздават повече ваучери за дърва, отколкото могат да се получат в района по лесоустройствен проект на съответните горски стопанства. Околоръстният път в София и пътищата около другите големи градове се превърнаха в огромни складове на дърва за огрев, най-често съмнителен произход.

В доклада „Състояние на горите в света - 1997“ на Световната организация по прехрана и земеделие

(FAO) новите тенденции в производството и използването на енергийна дървесина пестеливо са обобщени в заключението: без съмнение недостигът и прекомерната сеч на дърва за огрев могат да имат отрицателни икономически, екологични и социални последици. В повечето случаи те не са главната причина за обезлесяването. Освен това сега е ясно, че системите на производство и добива на енергийна дървесина могат да бъдат и често са устойчиви, както и природосъобразни.

Търсенето на енергийна дървесина наложи създаването на енергийни култури и крайпътни насаждения не само в типичните горски, но и в негорските райони. Според последните проучвания на Регионалната програма за разработване на горската енергия в Азия (RWEDP) в 15 проучвани страни до 50 % от дървата за огрев се получават от негорски области и то от специализирани енергийни култури. Според нас сериозен ресурс за България в това отношение са отглежданите сечи в млади култури и насаждения, както и остатъците от главните сечи в зрелите горски масиви. Оптимизирането на турнуса на сеч на издънковите дъбови гори също е една недооценявана възможност за задоволяване на увеличеното търсене на енергийна дървесина.

Проучванията върху алтернативните източници на енергийната дървесина в Индия показват, че в периода между 1978 - 1979 и 1992 - 1993 г. процентът на домакинствата, които събират нужната им енергийна дървесина от собствените си стопанства, се е увеличил от 35 на 49 на %, а от крайпътни дървета и храсти - от 24 на 30 на %, докато добивът от горите е спаднал от 35 на 17 %.

Обезлесяването и влошаването

на горите често са по-тясно свързани с използването на дървата за огрев в селата, отколкото в селата. В горските райони те се набавят на място и хората са по-съвестни при събирането им по устойчив начин, докато доставката на гориво за градските райони, включително и у нас, в по-голямата си част е от „сивата“ икономика. Съмнителни и некоректни дърводобивни фирми често разграбват горските райони напълно и почти не полагат усилия за опазване на ресурсната база и за възстановяването на горите.

Нека не забравяме, че освен за енергийни домакински нужди, дървата като енергоносител се използват широко в малки предприятия. Понякога малките предприятия получават необходимите им дърва от общинските или от незашитените гори. Когато селските предприятия са длъжни да плащат за употребения дървен материал, те могат да поддържат свои собствени насаждения от бързорастящи дървесни видове, за да задоволяват систематично и устойчиво нуждите си от дърва. Именно тази необходимост е причина в много страни - Швеция, Канада, САЩ, Италия, Франция и други, да се финансират научни разработки върху създаването и

стопанисването на интензивни горски култури за производството на енергийна дървесина.

Една от основните социално-екологични характеристики на съвременния свят е, че енергийната криза, включително и за дърва за огрев, е реалност в много страни по света. У нас социално-икономическата криза също принуди значителна част от населението да ползва дървесина за огрев и многократно увеличеното търсене вече не е по възможностите на българските гори, а неконтролираният браконьерски добив на дърва застрашава сериозно сигурността на горския сектор. Ние сме убедени, че производството на дърва за огрев може да бъде устойчиво, ако се извършва чрез не големи проекти, осигуряващи научнообосновано високопродуктивно стопанисване на насажденията. В тази насока от изключителна важност е анализирането на досегашния опит в света и у нас по създаване на енергийни горски култури като елемент на съвременното агроселскостопанство.

Специфичните култури за производство на енергийна дървесина могат да донесат значителни икономически приходи и екологична изгода както локално, така и глобално.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ

Сдружение „Клуб Фортуна“ за 20-годишнината си посети Република Черна гора

По поканата на Н.Пр. д-р Меглена Плугчиева - посланик на Република България в Република Черна гора, членовете на Сдружение „Клуб Фортуна“ - неправителствена организация, обединяваща жените с лесовъдска професия у нас, посетиха на 7 - 10 октомври балканската страна. Със съдействието на д-р Плугчиева 16 представителки на Клуба се запознаха с горите и националните паркове и културно-историческото наследство на Черна гора.

През 1991 г. Република Черна гора приема декларация за обявяването ѝ за екологична държава с устойчиво развитие и приоритетно опазване на околната среда, като горите са една от най-важните природни екосистеми, осигуряващи тази устойчивост.

Повече от 60 % от територията на страната заемат горите и тя е една от най-зелените държави в Европа. Горските екосистеми са с високо биоразнообразие, много от тях са на 100-300 г., не познават сечите, защото са в недостъпни места и могат да бъдат категоризирани като девствени гори.

Понастоящем в страната е отбелязано увеличаването на горските

площи, което се дължи не само на залесяването, но и на самонастаняването на горската растителност на земеделските земи.

Горски и дървообработващи компании са създадени чрез вертикална интеграция на горски стопанства и бивши държавни предприятия за дърводобив. Дървообработващите предприятия са приватизирани. Търговията с дървесина и недървесни горски продукти допринася за подобряване на икономиката на много селски общини.

Единственото средно училище за обучение на специалисти по горско стопанство и дървообработване е в гр. Беране. Лесовъдските кадри с висше образование се подготвят главно в Белград, Сърбия. През 2019 г. по инициатива и със съдействието на българското посолство е подписано Споразумение за партньорство и обучение на студенти от Черна гора в Лесотехническият университет у нас.

В Черна гора има 5 национални парка - „Дурмитор“, „Биоградска гора“, „Скадарско езеро“, „Ловчен“ и „Проклетия“. И макар всеки от тях има специфично природно и културно наследство, те са едно

екологично и географско цяло, защитено със специален закон. Парковете имат не само национално, но и международно значение.

Членовете на Сдружение „Клуб Фортуна“ благодарение на посланик Плугчиева посетиха НП „Скадарско езеро“ в частта му, която спада към Република Черна гора, НП „Дурмитор“, забележителни със средновековната си история градовете Котор и Будва, както и старата столица на страната - Цетине, адриатическия морски курорт Петровац, о. Свети Стефан и чрез тях се запознаха с природното богатство и културно-историческото наследство на красивата балканска страна.

Н. Пр. посланик Плугчиева организира среща в посолството на България в столицата на Черна гора Подгорица за членовете на Сдружение „Клуб Фортуна“. Инж. Ваня Каменова - председател на Сдружението, връчи на д-р Меглена Плугчиева, почетния знак - „Златна Фортуна“, с който тя се удостоява за заслугите ѝ в учредяването и подкрепата на Сдружението, и албум, отразяващ 20-годишната история на Клуба.

Светлана БЪНЗАРОВА

Кратки новини

Министерство на земеделието. Над 4 млн. фиданки ще бъдат използвани за залесяване на 16 347 дка в държавните горски територии през 2022 година. Общата инвестиция на шестте държавни предприятия възлиза на близо 26 млн. лева. 77 % от средствата се осигуряват от стопанската дейност на държавните предприятия, а останалото финансиране се предоставя в изпълнение на проекти по европейски програми.

СИДП - Шумен. През тази година 776 дка е есенното залесяване на територията на Североизточното държавно предприятие. През пролетта бяха създадени нови гори и пояси на площ 972 декара. Почвоподготовката в повечето стопанства вече е приключила и след края на вегетацията стартира залесяването.

Най-много нови гори и пояси ще се появят тази есен на територията на ДЛС - Балчик - 256 дка, ДГС - Генерал Тошево - 144 дка, и ДГС - Варна - 102 дка, ДЛС „Шерба“ - 100 дка, и по-малко в други ловни и горски стопанства.

Залесяването на територията на СИДП се извършва по Мярка 8.4 и двата големи европейски проекта, по които работи Предприятието - „Земите и горите на орела“ и „Горите на Североизтока“. Общо 1748 дка ще бъдат залесени през тази година на територията на областите Добрич, Варна, Шумен и Търговище.

Татяна ДИМИТРОВА

От създаването си през 2011 г. до 2021 г. средно на година предприятията залесяват площ от близо 15 500 декара. ЮЗДП планира най-голямо по площ залесяване - 3557 дка тази година. ЮИДП е заложило залесяване на 3281 дка през 2022 г., от които 1400 дка вече са залесени през пролетта. В СЦДП са залесени на 2944 дка, като през пролетта са залесени 700 дка, а за есенните мероприятия остават 2244 декара.

ЮЗДП - Благоевград. При съвместна акция на Министерството на земеделието и община Панчарево в яз. „Панчарево“ на 11 ноември бяха пуснати 15 000 бр. толстолоб и бял амур. Целта на заребяването е да се подобри състоянието на водите в язовира.

На проявата присъстваха зам.-министърът на земеделието инж. Валентин Чамбов, изпълнителният директор на ИАГ инж. Стоян Тошев и директорът на ЮЗДП д-р инж. Дамян Дамянов.

Зарибителният материал е осигурен от ЮЗДП и е доставен от рибовъдно стопанство в Хасковско.

През пролетта Предприятието извърши заребяване на балканска река с над 120 000 бр. балканска пъстърва и въпреки че това не е основен приоритет в дейността му, то е готово винаги да съдейства при подобни социални и екологични инициативи.

Ирина ЖЕРЕВА

Годишнини

Инж. Милка МИХАЛСКА на 80 години

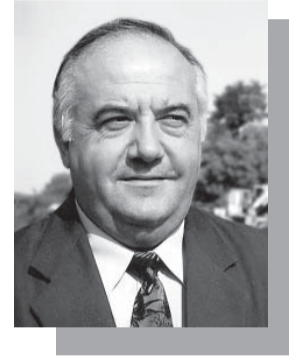
Родена е на 26.10.1942 г. в с. Моравица, Врачанска област. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1966 година.

Започва работа като лесничей в ГС - Старосел. От 1967 г. завежда планова служба в ГС - Клисурса, а през 1970 г. постъпва като проектант в Агролеспроект - филиал Пловдив. През 1972 г. преминава на работа в ГСК - Пловдив, където е нормировчик, началник на „ГРЗ“ и ръководител на „Пласмент“. От 1991 до пенсиони-

рането си през 1997 г. е експерт по реализация на дървесината в горската фирма „Средна гора“ - Пловдив.

През дългогодишната си работа в полза на гората инж. Михалска всеотдайно и с висок професионализъм дава своя принос за успешно развитие на горското стопанство в региона.

Инж. Дамян ДАМЯНОВ на 75 години

Роден е на 27.11.1947 г. в Монтана. През 1974 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работа започва в ГС - Михайловград (Монтана). Същата година е назначен в ГСК - Берковица, като главен специалист по стопанисване на горите. От 1981 до 1989 г. е зам.-директор, а от 1996 до 2000 г. е главен директор на РДГ - Берковица.

Инж. Дамянов е извън лесовъд със задълбочени познания и богат практически опит в стопанисването и устойчивото управление на горите, с определен принос за интензивно развитие на горското стопанство в региона.

Доц. г-р Димитър ГЕОРГИЕВ на 75 години

Роден е на 15.11.1947 г. в с. Виница, Пловдивска област. Завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1973 година.

През 1976 г. става асистент във ВЛТИ, а от 1990 г. е избран за доцент. Основните направления на научните му интереси са машини и технологии за дърводобива, комплексно използване на дървесната суровина и охрана на

труда при дърводобива.

Доц. Георгиев е изтъкнат учен и преподавател в областта на технологията и механизацията на дърводобива. Автор е на над 60 научни публикации. Участва в разработването на редица научноизследователски задачи и проекти.

Инж. Валентин КАРАМФИЛОВ на 70 години

Роден е на 15.10.1952 г. в София. През 1977 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

На работа постъпва в ГС - Попово, където последователно е началник на ГТУ, зам.-директор, а от 1983 до 1988 г. - директор.

През 1988 г. е назначен в централното горско управление като главен специалист по стопанисване на горите. От 1990 г. е зам.-председател на Комитета по горите и горската промишленост. През 1991-1992 г. е първи зам.-председател, а през 1995-1997 г. - председател на

новообразования Комитет по горите.

Инж. Карамфилов е познат на лесовъдската колегия като компетентен лесовъд и всеотдаен ръководител, който с умение, авторитет и висок професионализъм управлява горкостопанската дейност и има голям принос в успешното развитие на горския сектор в България.

Инж. Петър АБРАШЕВ на 70 години

Роден е на 29.10.1952 г. в София. През 1977 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работи като началник на ГТУ в Горските стопанства в Асеновград и Хасково. През 1982 г. е назначен за експерт по горско стопанство и дърводобив в Централния комитет на Профсъюза на работниците от горите и горската промишленост. От 1992 г. е изпълнителен секретар на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост, а от 1998 г. до декември 2022 г.

е неин председател. Активно работи по налагане на социална политика в структурите на горското стопанство.

Инж. Абрашев е уважаван от колегията лесовъд, с дългогодишен синдикален опит и съществен принос за успешното развитие на горския отрасъл.

100 години от рождението на Алекси Иванов

Алекси Иванов Василев е роден на 22 октомври 1922 г. в с. Хаджилар, Румъния. През 1940 г. се преселва със семейството си във врънатата на България Южна Добруджа. През 1943 - 1945 г. е войник и през 1944 - 1945 г. е участник в Отечествена война. От 1947 г. член на БЗНС. Завършва икономическо образование във Висшия институт за народно стопанство - Варна. От 1949 до 1967 г. последователно е кмет на с. Поп Груево, зам.-председател на Околийския народен съвет в гр. Тервел и гр. Толбухин (сега Добрич), като едновременно с това е председател на околийското и окръжното ръководство на БЗНС в тези градове. През 1967 - 1969 г. е завеждащ-отдел „Селско стопанство“ при Постоянното присъствие на БЗНС, а през 1971 - 1976 г. завежда отдел „Организационен“ на БЗНС. От 1976 до 1989 г. е секретар на Постоянното присъствие на БЗНС по организационните и политическите, а през 1984 - 1986 г. - селскостопанските въпроси.

От 24 март 1986 до 19 декември 1988 г. последователно е министър на земеделието и горите, заместник-председател на Министерския съвет на НРБ и председател на Съвета по селско и горско стопанство при Министерския съвет и отново министър на земеделието и горите. Народен представител в 3, 5, 6, 7, 8 и 9 Народен събрание. Награден с ордените „Георги Димитров“ и „13 века България“. Починал на 9 юни 1997 г. в София.

В качеството си на министър на земеделието и горите Алекси Иванов има значителни заслуги за

Министър Алекси Иванов открива Седмицата на гората в лесопарка „Делвино“ в Рила, когато е залесен двумилнионния декар нови гори (12 април 1986 г.)

развитието на горско-промишления комплекс на България, провеждайки вътрешна и международна политика за просперитет на българската гора. На 12 април 1986 г. в лесопарка „Делвино“ в Рила министър Иванов открива Седмицата на гората, по време на която е залесен двумилнионния декар гора - плод на дългогодишното изграждане и развитие на горския отрасъл в България. Така през 1986 - 1990 г. горско-промишления комплекс на НРБ добива годишно по 5 млн. м³ дървесина. Създаденото в СССР предприятие за задграничен дърводобив в Коми АССР, ръководено пряко от министъра на земеделието и горите на България, отбелязва значителен

растеж. В качеството си на министър на земеделието и горите Алекси Иванов през 1986 г. при официално посещение в НРБ на министъра на горската, целулозно-хартиената и дърводобивната промишленост на СССР Михаил Бусигин подписва Протокол между правителствата на двете страни за увеличаване на износа на дървесина от България и Протокол за нарастване на капацитета на дърводобива в предприятието в Република Коми за периода 1986 - 1990 година. Вследствие на това добиваните в Коми годишни количества дървесина са увеличени на 1 200 000 м³, а през октомври 1988 г. в Москва двамата министри подписват нов протокол, с който количествата добивана в Коми дър-

весина се увеличават с още 200 000 куб. метра.

Експортът от България и дърводобивът в Коми създават благоприятни условия за българската гора. Освен това с решение на Комитета на Съвета за икономическата взаимопомощ (СИВ) за сътрудничество в агропромишления и горскопромишления комплекс, на който Алекси Иванов е постоянен представител на България, през 1988 г. страната ни се нарежда на второ място сред трите най-развити в горско-промишления комплекс държави - членки на СИВ.

По предложение на министър Иванов през 1986, 1987 и 1988 г. са гласувани няколко промени в Устройствения правилник на държавния горски фонд и Закона за обработваемата земя и пасищата, с които се пресичат опитите горските територии да бъдат използвани за други нужди и милиони декари гори са изключени от застроителните планове на окръзите, областите и общините.

В качеството си на министър на земеделието и горите Алекси Иванов е председател на редица междуправителствените комисии и подкомисии. Той успява да договори изключително изгодни условия за разширяване на участието на българските горски специалисти в Кампучия и Лаос, подписвайки с министрите на селското и горското стопанство на двете страни два междуправителствени протокола за увеличаване на броя на специалисти от България и на вноса на каучуков материал у нас. В Мароко през 1987 г. е положено началото на сътрудничество в областта на производство на горски фиданки и

е подписан протокол за стокообмен между двете страни за 1988 - 1992 година.

През 1988 г. министър Иванов при официалното си посещение в Монголия открива два завода, построени с кредити и доставки на оборудване от НРБ, и договаря с междуправителствен протокол на двете страни увеличаване на асортимента на дървесна продукция в българо-монголските предприятия в планинския регион Алтай. Монголският премиер високо оценява приноса на българските специалисти, които работят в страната от 1967 г. в дървообработващата промишленост. Създадена е Българо-монголска междуправителствена програма за горски и ловен туризъм.

В областта на вътрешната горска политика по същото време са постигнати значителни успехи, когато през ноември 1988 г. министърът на земеделието и горите Алекси Иванов внася предложение за решение на правителството за увеличаване на залесените площи в България. Водената от него политика по опазване и развитие на българската гора е оценена високо на 24 сесия на Генералната конференция на ФАО през ноември 1987 г. и в Комитета по гори и дървени материали към ИК на ООН за Европа през 1988 година.

Това е само малка част от заслугите на Алекси Иванов за развитието на българската гора, но неговият принос като ръководител през втората половина на 80-те години на миналия век трябва да бъде оценен по достойнство днес.

Алекси ИВАНОВ
внук на Алекси Иванов

Изявени лесовъди

Живот, отдаден на опазването и умножаването на горите

В нашия забързан свят все по-малко се знае и говори за онези знайни и незнайни труженици на Българската гора, отдали знания и умения за запазването и умножаването на горите в нашата страна.

Няма съмнение, инж. Миле Янакиев е един от тези личности, със съществен принос в създаването на 500 000 дека нови гори в района на Осогово и намирането и запазването на стари дървета и горски насаждения.

Миле Янакиев Величков е роден на 20.02.1922 г. в с. Уши, Кюстендилско. Средно образование завършва през 1941 г. в Кюстендил, а висше - в Селскостопанската академия, специалност „Лесовъдство“, през 1949 година.

Започва работа като учител по биология в гимназията на с. Трекляно. Професионалната му дейност на лесовъд бележи началото си през 1950 г., когато е назначен за лесничей в Горско стопанство - с. Трекляно. Силно привързан към своя роден край, Миле Янакиев с младежки ентузиазъм отдава сили и енергия на лесовъдската професия, като отделя внимание и не пести време да убеждава населението от ползата на горскостопанските мероприятия, особено от залесяването. Като изпълнител и ръководител в различни горски структури участва в залесяването и отглеждането на около 20 000 дека иглолистни култури върху силно ерозиранни терени. В началото на XXI в. те вече са средновековни насаждения със значим дървесен запас.

От 1955 г. инж. Янакиев е на работа в Горскопромишленото предприятие в Кюстендил, където отначало е началник на горско-технически участък, а от юли 1958 г. - директор. По

това време предприятието е с огромен обем дърводобивната дейност. Като отличен стопански ръководител той полага много усилия за повишаване на квалификацията на работещите

в механизацията, която в продължение на 10 години е основа за решаване на задачите по дърводобива, като в същото време отделя нужното внимание и на лесокulturните мероприятия.

След проведената през 1960 г. реорганизация в системата на горите в Кюстендил се открива Окръжното управление на горите, в което инж. Янакиев е назначен за главен инженер. По-късно става зам.-директор и е на тази длъжност до закриване на регионалната служба през декември 1977 г., когато се пенсионира.

Успехите на инж. Янакиев и ръководените от него горски структури са основно в дърводобивната дейност, но той активно участва в решаването на една от главните задачи на горското ведомство по това време - залесителните мероприятия, като създава условия за тях върху големи голи площи от горския фонд.

Ревностен поклонник на природата и патриот, той посвещава цялата си трудова дейност на Кюстендилското краище. Създадените горски култури, усвоените недостъпни обекти чрез строителството на горски пътища и до днес са белег за висок професионализъм. Умението

му да общува с хората допринасят за укрепване и издигане на авторитета на горската служба в региона.

На 2 април 1977 г. в м. Миркова нива край стария път София - Кюстендил - Скопие, при прохода „Дервент“, разделящ планините Осогово и Лисец, тържествено е отбелязано създаването на 500 000 дека нови гори, съществен дял за което има и инж. Миле Янакиев.

Много време инж. Янакиев посвещава на интересни си хоби, свързано с професията. Той издирва вековни дървета и насаждения, исторически местности и природни забележителности в Осоговската планина, които регистрира, и полага грижи за тяхното поддържане и съхраняване. Така в Европейската награда, дадена през новия век на ИАГ за опазване на вековните гори, принос имат и лесовъди от по-старото поколение. Помнят се и беседите на инж. Милев за значението на горите и необходимостта от тяхното опазване и умножаване, които той провежда и с млади, и с възрастни хора в района.

Богатите си познания и опит инж. Янакиев споделя в множество научни и научно-популярни статии, публикувани в местния и централния печат и в специализираните издания.

За всеотдайната си работа и обществената дейност в полза на българската гора инж. Янаки Милев е носител на много правителствени и ведомствени награди, между които и най-голямото трудово отличие в нашата страна по това време - „Орден на труда“ - златен.

Починал през 1992 г., като до последно не губи интереса си към постиженията и проблемите на горите в Кюстендилския край.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ
Инж. Стефан САМАРИНОВ

Съюзен живот

Софийските ветерани почетоха своите юбиляри

Софийското дружество на ветераните от горското стопанство и горската промишленост на 1 декември организира традиционното празнично събрание, на което бяха почетени колегите, навършили през текущата година кръгли годишнини. Тържеството се състои в Ловния дом на Държавното ловно стопанство „Витошко - Студена“ - териториално поделение на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, където ветераните бяха топло посрещнати.

За превоза, обяда и подаръците на ветераните най-сърдечно благодарим на Управителния съвет на Югозападното държавно предприятие, директора д-р инж. Дамян Дамянов и зам.-директора инж. Севдалина Димитрова, която под-

държаше празничната атмосфера на срещата.

На юбилярите - 90-годишните проф. Цвета Найденова, инж. Надежда Бойчинова и инж. Райко Шаварски, инж. Лиляна Урманова (80 г.) и инж. Петър Петков (75 г.), акад. Александър Александров връчи красиво изработени поздравителни адреси.

С приветствие към юбилярите и всички присъстващи на срещата с най-сърдечни пожелания за добро здраве, успехи, просперитет на българското горско стопанство и щастлива Нова година се обърнаха проф. Христо Цаков, инж. Валентин Карамфилов, инж. Атанас Дарданов и други.

Инж. Георги ПЕТРУШЕВ
Председател на Дружеството

На снимката (отляво на дясно): инж. Петър Петров, инж. Надежда Бойчинова, инж. Лиляна Урманова и инж. Райко Шаварски

Ловна миниатюра

Пазителите

В тези смутни времена красивата едра яребица не можа да се опази. Враговете я дебнеха отвсякъде. Така и не разбра кой ѝ потроши едното крило. Но тя не се даваше лесно. И огласяше околността с тревожния зов: „пиу-пиу“. А той се разнасяше из Спасови могили...

Птицата се криеше из царевичните стъбла. Спотаена там, тя чакаше някакво избавление. А над нея от време на време прелиташе яребице ято. Може би сродниците ѝ даваха кураж. Вероятно по този начин прогонваха и някой от неприятелите ѝ. Мине, не мине половин - един час, яребиците наобикаляха ранената птица.

Така се изнизиха няколко дена. Едрата красавица стана малко по-пъргава. Още провлачаше крилото си. Но сега някак си животът ѝ беше по-лек. А яребиците ято продължаваше да я пазят. И изведнъж пти-

цата пролетя няколко метра. Някакви сили обхванаха изнуреното ѝ тяло. После пак се издигна малко над земята. Почти веднага след това се появи и ятото. Тя се сля с него. И всички шумно се изгубиха из есенните простори.

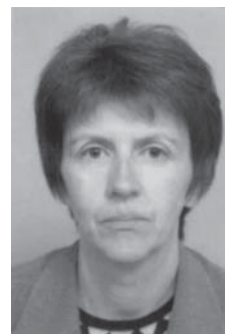
Чавдар АНГЕЛОВ

IN MEMORIAM

На 13 октомври почина инж. Румяна Матева Янева.

Родена е през 1960 г. в Белица, Благоевградска област. Основно и средно образование завършва в родния си град. Висше образование получава през 1988 г. във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работи последователно в РИОСВ - Благоевград, като експерт, Застрахователно

дружество „Гора“, Общинска служба „Земеделие и гори“ - Благоевград, като зам.-председател, частния строителен сектор и в Централното управление на ЮЗДП - Благоевград, където е главен експерт.

Поклон пред светлата ѝ памет!

Нови книги

Д-р Николай Стоянов, инж. Стефан Самаринов, доц. д-р Янчо Найденов. **КОГАТО СЕ НАЛИВАХА ОСНОВИТЕ**. Издателство „Инфо-Вижън“, 2022 г., 108 стр.

Изданието представя на читателите историята на горското дело в първите 30 г. след Освобождението в Кюстендилския край. Както и в други издания, посветени на развитието на горското стопанство в България, тази брошура е базирана на отчета на окръжния горски инспек-

тор и изложенията на окръжните управители, изнасяни пред годишните сесии на окръжните съвети. Отчетът за 1896 - 1897 г. до горското ведомство е подготвен от тогавашния кюстендилски горски инспектор Йордан Митрев и днес, наред с другите отчетни доклади от това време, е интересен и представлява историческа ценност. Включени са и изложенията на окръжните управители на Трънския и Кюстендилския окръг не само за съответната отчетна година, но и за още няколко години след това. Включен е и кратък послеспис за дейността на РДГ - Кюстендил.

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Закрила на основание чл. 333, ал. 3 и ал. 4 от Кодекса на труда

ОТГОВОР: Независимо от обстоятелството, че към момента на прекратяване на трудовото Ви правоотношение вече не сте член на основната синдикална организация на ФСОГСДП към ТП ДГС, съгласно чл. 333, ал. 3 от Кодекса на труда: „В случаите по чл. 328, ал. 1, точки 2, 3, 5 и 11 и чл. 330, ал. 2, т. 6 от КТ работодателят може да уволни работник или служител, който е член на синдикално ръководство в предприятието, на териториален, отраслов или национален ръководен избран синдикален орган, през времето, докато заема съответната синдикална длъжност и до 6 месеца след освобождаването му, само с предварителното съгласие на синдикален орган, определен с решение на централното ръководство на съответната синдикална организация“.

Видно от описанието на конкретния случай, преди да прекратите синдикалното си членство във ФСОГСДП, сте били член на синдикалното ръководство на СО, а именно - секретар на тази организация, независимо че преди четири месеца вече сте прекратили своето членство в нея и съответно вече не сте част и от нейното ръководство, Вие до изтичането на 6 месеца имате закрита съгласно чл. 333, ал. 3 от Кодекса на труда.

За да прекратите законосъобразно трудовия Ви договор, работодателят трябва първо да поиска и съответно да получи съгласие от ръководството на ФСОГСДП за Вашето съкращение. Съгласно чл. 24, ал. 5, т. 15 от Устава на ФСОГСДП на КНСБ Управителният съвет решава исканията на работодателите за даване на предварително съгласие при уволнение по случаите, предвидени в Кодекса на труда. Съгласно приетата процедура с решение №26 от протокол №5 на заседание на Управителния съвет на ФСОГСДП на 26.07.2017 г. при уволнение на работник или служител, ползващ се от закрилата на чл. 333 ал. 3 от КТ, е необходимо да се спазва следната процедура:

А. Да се спазват клаузите, договорени в БКTD и КTD в предприятието.

Б. Съгласно разпоредбите на КТ и Устава на ФСОГСДП работодателят трябва да представи: Искане до ФСОГСДП в писмена форма, мотивирано за всеки

ВЪПРОС: *Аз съм бивш член на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост (ФСОГСДП) към КНСБ и работех в Териториално поделение Държавно горско стопанство (ТП ДГС). Докато членувах във ФСОГСДП, бях и секретар на основна синдикална организация. Прекратих членството си във Федерацията и станах член на синдиката на КТ „Подкрепа“ в съответното ТП ДГС. Четири месеца след като прекратих членството си в основната синдикална организация на ФСОГСДП, работодателят промени щатното разписание и щатната бройка, която заемах в предприятието, беше съкратена. Въпросът ми е каква синдикална закрита имам при прекратяване на трудовия ми договор поради съкращение в щата (чл. 328, ал. 1, т. 2 предложение „второ“ от КТ) и от коя синдикална организация (СО) трябва да получа закрита - от ФСОГСДП на КНСБ или от новата ми КТ „Подкрепа“?*

конкретен случай поименно. Към искането да се представят и допълнителни писмени доказателства по:

а/ чл. 328, ал. 1, т. 2 и т. 3 - решението за реално закриване на част от предприятието или съкращаване в щата и данни за резултатите от извършения подбор по чл. 329 от КТ;

б/ чл. 328, ал. 1, т. 5 и т. 11 - длъжностна характеристика на заеманата длъжност и комплексна оценка на лицето, чието освобождаване се иска;

в/ чл. 330, ал. 2, т. 6 - писмено обяснение на работника или служителя; събраните доказателства, посочени от работника или служителя; оценката на работодателя за посочените доказателства, обстоятелства, при които е извършено нарушението и поведението на работника или служителя.

В. Синдикалният комитет (СК) трябва да представи:

1. За всички случаи по чл. 333, ал. 3 от КТ - становище на СК по исканото прекратяване на трудовото правоотношение, отразено в протокол от неговото заседание.

2. Становище на работника или служителя, чието уволнение се иска.

Г. По отправеното от работодателя до Федерацията искане за даване на съгласие за уволнение

Управителния съвет се произнася с писмено решение, подписано от председателя на Федерацията.

Трябва да имате предвид, че тази закрита (чл. 333, ал. 3 от КТ) е относителна - Управителният съвет, след като се запознае с всички описани по-горе документи и становища, може и да даде съгласие за прекратяване на трудовото Ви правоотношение.

Ако работодателят не е поискал и съответно не е получил писмено съгласие за прекратяване на трудовия Ви договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, предложение второ от КТ - поради съкращение на щата от Управителния съвет на ФСОГСДП в 6-месечния период, докато се ползвате със закрилата съгласно чл. 333, ал. 3 от КТ, Вашето уволнение е незаконосъобразно и Вие може да потърсите закрита от районния съд в двумесечен срок от връчване на заповедта за прекратяване за отмяна на незаконното Ви уволнение.

Като член на КТ „Подкрепа“, ако вие сте член на ръководството на СО на този синдикат, също имате синдикална закрита съобразно чл. 333, ал. 3 от КТ. Само като член на СО на КТ „Подкрепа“ съгласно браншовия колективен договор за работещите в отрасъл „Горско стопанство - контрол“ през 2021 - 2022 г., по който страни са и ФСОГСДП, и Националната федерация „Земеделие и горско стопанство“ на КТ „Подкрепа“, Вие нямате закрита на основание чл. 333, ал. 4 от КТ.

Може да проверите дали имате сключен Колективен трудов договор в самото предприятие, в който също може да е договорена закрита на основание чл. 333, ал. 4 от КТ при прекратяване на основание чл. 328, ал. 1 т. 2, приложение „второ“ от КТ. Това са всички синдикални закрили и ако ги имате, работодателят е длъжен да преодолее преди да Ви прекрати трудовия договор на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, приложение „второ“ от Кодекса на труда.

Справка: чл. 328, ал. 1, точки 2, 3, 5 и 11 от КТ; чл. 333, ал. 2, т. 6; чл. 333, ал. 3 от КТ; чл. 24, ал. 5, т. 15 от Устава на ФСОГСДП на КНСБ.

Димитър НАЙДЕНОВ
юрист ФСОГСДП

Националният горски музей на Юндола ще пази нашата история

На Първия учредителен конгрес на Независимия съюз на лесовъдите в България (сега Съюз на лесовъдите в България), проведен на 12 октомври 1990 г., е предложено възстановената организация да се погрижи за създаването на Националния музей на горското дело. Това предложение се осъществява през 1996 г., когато председател на Комитета по горите е инж. Валентин Карамфилов. За мястото на музея е определена сградата на Учебния горски център в Боровец. В няколко помещения от центъра бяха подредени интересни експонати от историята на горското дело и препарирани диви животни. След настъпните през 1997 г. промени в управлението на горското ведомство само след няколко години Учебният център спира да функционира и съдбата на експонатите на музея е под въпрос. С днешна дата можем да кажем, че по-голямата част от тях благодарение на усилията на д-р инж. Дамян Дамянов, който от 2012 г. е зам.-директор, а от 2015 г. - директор на ЮЗДП - Благоевград, са съхранени и понастоящем се намират в УОГС - Юндола.

През 2008 г. тогавашният председател на Съюза на лесовъдите в България проф. Димитър Коларов предлага територията на УОГС - Юндола, като много подходяща за националния горски музей. Но чак в началото на 2017 г., при служебното управление на Министерството на земеделието и храните със зам.-министър проф. Иван Палигоров, СЛБ отново поставя въпроса на дневен ред. Съгласувано с ректора на Лесотехническия университет проф. Иван Илиев, е решено музей с национално значение да бъде настанен в един от първите лесничейски домове в нашата страна, който е изграден в м. Юндола в първото десетилетие на XX век.

ЛЕСНИЧЕЙСКИ ДОМ НА ЮНДОЛА

В началото на миналия век след определена на границите на държавната гора „Гешова планина“ и обособяването ѝ като реверс към Чепинското лесничество започва строежът на първите горски сгради в м. Юндола. Един от първите в Родопите лесничейски домове - сгради, предназначени за администрации на горските служби, се изгражда именно на Юндола.

През 1908 г. за построяване на сградата от Министерството на благоустройването са отпуснати само 500 лв., които са предназначени за материалите и надниците на строителите. Чепинският лесничей Спас Попгаторов организира хората от малобройната администрация и горските работници за полагане на доброволен труд за довършителните и дърводелските дейности.

Историята е запазила черно-бялата снимка на постройката, която е направена през 1911 г., когато Лесничейски дом е открит. От историческите записки пък научаваме, че сградата е била боядисана в резедаво и бяло. Първият етаж е изидан от камък, вторият - от т.нар. блокхауси, покривът е ламаринен, верандите са открити. Не знаем колко има съхранени други сгради на лесничейски домове от това време, но тази на Юндола е сравнително добре запазен архитектурен паметник на най-ранното сградостроителство в горите.

Историята на изграждането на Лесничейския дом е разказана в книгата на проф. Никола Колев „Университетската гора“ и не случайно при символичното откриване на музея, станало по време на Седмичата на гората на 4 април 2017 г., доайенът на лесовъдската колегия бе много развълнуван. Той определи създаването на Националния горски музей на Юндола като

Лесничейски дом през 1911 г.

Ремонтирана сграда за музея през 2017 г.

Част от експозицията на Националния горски музей понастоящем

всеобща професионална кауза за издигане на ролята и авторитета на централното горско управление, регионалните дирекции, държавните предприятия и техните подразделения, Лесотехническия университет, Съюза на лесовъдите в България, отрасловите организации и горските предприемачи.

Лесничейският дом функционира като горска администрация до 1940 година. Край него изникват и други постройки за целите на горските дейности на лесничейството, повечето от които са ползвани продължително време, но са сравнително запазени до наши дни.

След като през 1940 г. е открита нова масивна сграда в алпийски стил за управление на Учебното стопанство - Юндола, Лесничейският дом остава почти непокънат и в почти първоначалния си вид до наши дни. Само верандите са затворени и остъклени. Той е в непосредствена близост до сградата на администрацията на Учебно-опитното горско стопанство „Георги Ст. Аврамов“ - Юндола.

СЕГАШНОТО СЪСТОЯНИЕ

И така през 2017 г. е дадена „зелена светлина“ на бъдещия Национален горски музей. Директорът на УОГС - Юндола, инж. Величко Драганов се отзовава на идеята да се създаде музей в бившия Лесничейски дом. След като ръководствата на шестте държавни предприятия осигуряват през 2019 г. средствата, инж. Драганов организира строително-ремонтните дейности по сградата. Направен е нов покрив, реновирано е външното и вътрешното ѝ пространство, ремонтирана, но запазена в оригиналния си вид, е и дограмата на дома.

През 2019 г. проф. Иван Палигоров раз-

работва концепцията за експозицията на музея, утвърдена от ректора на ЛТУ чл.-кор. проф. Иван Илиев, тогавашния изпълнителен директор на ИАГ инж. Мирослав Маринов и консултирана с директора на Историческия музей във Велинград Снежана Велева.

Според тази концепция Лесничейският дом ще бъде центърът на експозицията, с по три отделни помещения на двата етажа, в които ще се разположат историческият снимков и текстови материал, кабинет на лесничей, както той е изглеждал в първите години на миналия век. Помещенията на основната сграда ще бъдат посветени на горската служба и нейните ръководители от създаването ѝ през 1879 г. до наши дни и развитието на средното и висшето горско образование.

През 2020 - 2021 г. пандемията от COVID-19 забавя обзавеждането на музея, но ремонтите, включително и в другите няколко сгради, не спират.

От 2021 г. обзавеждането на музея се възобновява. Проектът на интериора е поверен на дизайнера Радослав Харалампиев. От него са изработени и историческите табла. Вече напълно е обзаведен с антикварни мебели от началото на XX в. т.нар. кабинет на лесничей. Тук могат да се видят уникалната карта на Татар-Пазарджишкия горски окръг от 1895 г., пишещата машина „Remington“, униформата на лесничей, принадлежала на бележития лесовъд Методи Русков и предоставена на Горския музей от Музейната сбирка на Лесотехническия университет, и други вещи.

Във външното пространство е

реновирана сградата на бившата канцелария на началник-участъците, която ще служи за заниманията по Горска педагогика. Пред сградата, в която ще се представя историята на дърводобива у нас, излята е бетоновата площадка за експозицията на горската техника.

КАК МОЖЕМ ДА ПОДКРЕПИМ МУЗЕЯ

Ако в горските и ловните стопанства, в домовете на бивши и настоящи горски служители се намират стари исторически документи, инструменти, вещи, награди, униформи, карти, отличителни знаци и други интересни предмети, те могат да бъдат предоставени на Националния горски музей на Юндола. Обръщайте се към Съюза на лесовъдите в България, сп. „Гора“ и в „Българска гора“, за да участвате в голямото дело по запазването на нашата горска история.

Диана ПЕТРОВА

Снимките са предоставени от сп. „Гора“

Символичното откриване на сградата на музея на 4 април 2017 г.

Снегорин HUSQVARNA ST 230

АГРОЛАНД - БЪЛГАРИЯ АД
Содия 1700 ул. "Осми декември" №13, тел. 024 666 916
e-mail: info@agroland.eu
www.husqvarna.bg

Husqvarna